

Основні факти про державний бюджет-2026

Основні макропоказники

Бюджет на 2026 рік сформовано на основі макроекономічного прогнозу з припущенням тривалості війни упродовж усього 2026 року. За таким [прогнозом](#) номінальний ВВП у 2026 році прогнозується на рівні 10,3 трлн грн (+15% до 2025 року), реальне зростання економіки – 2,4%. Середньорічна інфляція очікується на рівні 10,4%. Середня заробітна плата прогнозується на рівні близько 30 тис. грн на місяць, рівень безробіття – 12,6%. Буде підвищено прожитковий мінімум на майже 10% до 3209 грн на одну особу, також буде збільшено мінімальну заробітну плату – на 8% (8 647 грн), яка залишалася незмінною з 1 квітня 2024 року. Середньорічний обмінний курс гривні до долара США становитиме 45,7 грн/дол. США (порівняно з 42,4 грн/дол. США у 2025 році).

Доходи

Доходи державного бюджету у 2026 році становлять **2,9 трлн грн (+16,1% до плану¹ на 2025 рік)**, при цьому податкові надходження зростають швидше (+ 17,8%) до майже **2,5 трлн грн**. Це пов'язане з очікуваними змінами макроекономічних показників і заходами з розширення податкової бази:

- у 2026 році буде [діяти](#) ставка 50% податку на прибуток банків, що, як прогнозується, дозволить додатково акумулювати **34,3 млрд грн**;
- **додаткові 8,5 млрд грн** планується акумулювати від запровадження акцизу на солодкі напої (відповідний [законопроект](#) перебуває на розгляді Верховної Ради ще з 2023 року);
- **14 млрд грн** надійде від оподаткування доходів, отриманих через цифрові платформи, оподаткування яких планується [запровадити](#) у 2026 році.

Окремий внесок у збільшення доходів, приблизно на 86 млрд грн, мають забезпечити заходи з детінізації та підвищення якості адміністрування податків:

- **60 млрд грн** очікується завдяки посиленню ефективності роботи митниці, які, у разі перевиконання планових надходжень митних платежів до загального фонду, будуть спрямовані до спецфонду на потреби безпеки і оборони;
- **26 млрд грн** через удосконалення механізмів управління податковим боргом. У сукупності ці фактори роблять доходи бюджету у 2026 році суттєво більшими порівняно з минулим роком, хоча й підвищують ризики недовиконання через залежність від безпекової ситуації і ефективності реалізації заходів з детінізації.

Вагомим чинником приросту є рекордний обсяг коштів, що перераховує НБУ – 146 млрд грн, що на 73,4% більше, ніж було перераховано у 2025 році (84,2 млрд грн). Очікувана сума надходжень від НБУ еквівалентна **5%** усіх доходів державного бюджету запланованих на 2026 рік.

Окрему роль у формуванні доходів державного бюджету у 2026 році відіграватимуть грантові надходження, які заплановано на рівні 38,1 млрд грн, або 1,3% загального обсягу доходів, з яких 24,7 млрд грн очікується в межах програми **Ukraine Facility, ще 13,4 млрд грн – від інших міжнародних донорів.**

Через дію податкових пільг, “випадаючі” доходи державного бюджету у 2026 році досягнуть

¹ тут і далі план зі змінами на 2025 рік

рекордного рівня – 270,5 млрд грн (+8,7% до очікуваних втрат у 2025 році). Переважна частина чинних пільг (близько 66%) пов'язана з фінансуванням сектору оборони, що відображає пріоритети воєнної економіки, але водночас суттєво звужує фіскальний простір бюджету. Традиційно найбільше пільг формуватиме ПДВ – 229,2 млрд грн, або 84,8% усіх “випадаючих” доходів. Ще 31,6 млрд - пільги з податку на майно та 5,2 млрд грн з податку на прибуток підприємств.

Видатки

Видатки бюджету у 2026 році плануються на рівні 4,8 трлн грн (+112,4 млрд грн або +2,4% до плану-2025). Головним пріоритетом вже четвертий рік поспіль залишається фінансування видатків на оборону та безпеку, на які буде спрямовано сумарно 2,8 трлн грн (27,2% ВВП та 58,9% від загальної суми видатків). Більшість видатків невійськового спрямування, зокрема на соціальний захист та освіту, отримають додаткове фінансування за рахунок створення нових програм підтримки населення.

Найбільший обсяг фінансування заплановано для Міноборони - 1924,6 млрд грн, з яких 1143,2 млрд грн передбачається на заробітні плати, медичне забезпечення та допомогу сім'ям військовослужбовців та ще 679,1 млрд грн на закупівлю і модернізацію військової техніки. МВС отримає 523,3 млрд грн, які будуть розподілені між ключовими відомствами міністерства: Національною поліцією, Національною гвардією, ДСНС та Державною прикордонною службою. МОЗ передбачено 251,6 млрд грн, з яких основна частина спрямовується на програму медичних гарантій (191,6 млрд грн) та на загальнонаціональний медичний чек-ап (10 млрд грн). МОН передбачено 270,1 млрд грн (разом із загальнодержавними видатками), зокрема на освітню субвенцію місцевим бюджетам (103,2 млрд грн) та на підвищення заробітних плат вчителям (64,6 млрд грн).

Важливим нововведенням бюджету 2026 року є виділення 200 млрд грн як резерву на випадок критичної ситуації в секторі оборони та безпеки. Кошти перебуватимуть у підпорядкуванні Мінфіну, тому не враховуватимуться як частина поточного фінансування сектору. У разі нагальної потреби рішення про їх використання ухвалюватиме Кабмін, що забезпечить оперативність та гнучкість покриття видатків без необхідності вносити зміни до державного бюджету. Частково джерелом цього фінансового ресурсу мають стати доходи від митних платежів, додатковий обсяг яких, внаслідок детінізації, складатиме 60 млрд грн. При цьому варто зазначити, що у разі, якщо результати детінізації митниці залучать менший ніж планується фінансовий ресурс, то й обсяг резерву на сили оборони і безпеки може бути скорочений.

Уряд продовжує реформу управління публічними інвестиціями. До проекту бюджету-2026 включено 117,4 млрд грн на публічні інвестпроекти (проти 211 млрд грн у 2025 році), які буде спрямовано на 78 проєктів у 12 секторах. Фінансування забезпечуватиметься за рахунок коштів бюджету, кредитів і грантів МФО та державних гарантій.

Підтримку бізнесу в умовах війни зберігається: на грантові програми передбачено майже 1,4 млрд грн, а фінансування «Доступних кредитів 5-7-9%» — 18 млрд грн, як і в попередні роки. Підтримка агросектору посилюється до 9,5 млрд грн (+8,3 млрд грн), водночас фінансування фермерських господарств скорочується до 2,5 млрд грн (-2,2 млрд грн). Компенсація витрат на гуманітарне розмінування сільгоспземель залишається на рівні 1 млрд грн.

Заплановане фінансування Мінветеранів у 2026 році становитиме 17,9 млрд грн (+6,1 млрд грн до плану 2025 року). Найбільшою статтею видатків залишається забезпечення житлом ветеранів та членів їхніх сімей: на ці цілі закладено 5,7 млрд грн (+43% до плану 2025 року). На

створення та функціонування Національного військового меморіального кладовища передбачено 3,3 млрд грн — стільки ж спрямовується і на заходи з підтримки та допомоги ветеранам, членам їхніх сімей і родинам загиблих.

У 2026 році видатки Мінсоцполітики зростуть на 45,7 млрд грн (+10,9%) і становитимуть 466,2 млрд грн. Видатки на пенсійні виплати збільшаться на 14,4 млрд грн (+6,1%) до 251,3 млрд грн, а фінансування соціального захисту дітей та сім'ї подвоїться до 52,7 млрд грн через розширення допомоги родинам. Програму підтримки громадян у складних життєвих обставинах буде об'єднано з підтримкою малозабезпечених сімей, а їх загальне фінансування становитиме 102,7 млрд грн.

Соціальний захист осіб з інвалідністю зросте до 8,8 млрд грн (+25,1%), а на розвиток соціальних послуг, у тому числі з підтримки дітей з інвалідністю, передбачено 2,4 млрд грн (+53,7%). Буде створений Державний фонд соціального захисту осіб з інвалідністю у спецфонді держбюджету з фінансуванням 1,1 млрд грн на програми зайнятості.

В бюджеті на 2026 рік передбачено 50 млн грн для створення інституційних компонентів функціонування накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що має забезпечити початок її впровадження.

До 1 липня 2026 року буде розроблений та поданий на розгляд Парламенту законопроект щодо встановлення єдиних підходів до пенсійного віку та індексації пенсій на загальних умовах для осіб, яким пенсії призначено за окремими законами (про державну службу, суддів, прокуратуру, «чорнобильців», пенсії військовослужбовців за вислугу років).

Дефіцит і борг

Значний обсяг потреб в оборонному та соціальному фінансуванні зумовлює збереження підвищеного рівня бюджетного дефіциту. Бюджетний дефіцит вже ustaleno для військового часу очікується на доволі високому рівні і на 2026 рік прогнозується на рівні 18,5% ВВП (1,9 трлн грн). Водночас у 2025 році очікується дефіцит у розмірі 24,4% ВВП. Ці показники відображають прогрес фіскального менеджменту та поступову адаптацію бюджетної політики.

Зовнішнє фінансування продовжуватиме відігравати ключову роль у підтримці макроекономічної та фіскальної стабільності. Так само, як і в попередніх роках, більшу частину фінансування 83,5% або 2,1 трлн грн (46,6 млрд дол. США²) планується залучити від іноземних партнерів, зокрема: від ЄС в рамках програм Ukraine Facility та ERA, МВФ та Світового банку.

У 2026 році надходження від внутрішніх позик очікується використовувати лише для обслуговування вже існуючого боргу, а не для додаткового фінансування. У 2026 році за рахунок ОВДП планується залучити 419,6 млрд грн, що є суттєво меншим обсягом порівняно із запланованими на 2025 рік 764,1 млрд грн. Крім того, на погашення внутрішнього державного боргу планується спрямувати 524,5 млрд грн, що навіть перевищуватиме очікуваний обсяг внутрішніх запозичень.

Хоча описана вище динаміка зумовить зниження внутрішнього боргу, **активне зовнішнє запозичення стимулюватиме нарощування державного боргу.** На кінець 2026 року **прогнозний обсяг державного та гарантованого державою боргу становить 106% ВВП або 10,9 трлн грн (239,1 млрд дол. США).** На видатки для обслуговування боргу в 2026 році передбачено на 17,7% більше ніж у попередньому році - 513,1 млрд грн.

² в розрахунку по середньорічному прогнозованому курсу на 2025 рік 45,7 грн/дол.

Уряд планує скоротити обсяг наданих державних гарантій. На 2026 рік їх граничний обсяг встановлено на рівні 2,5% планових доходів загального фонду держбюджету (64,9 млрд грн), проти 3% у 2025 році. Таке зниження покликане зменшити фіскальні ризики та посилити фінансову стабільність, хоча може ускладнити залучення коштів від міжнародних фінансових організацій, чиї програми часто реалізуються через інструмент гарантій.

Відносини з місцевими бюджетами

Ключовим рішенням стало збереження 64% ПДФО у бюджетах територіальних громад, що посилює їхню фінансову автономію, хоча ця норма знову має тимчасовий характер.

Система горизонтального вирівнювання передбачає зростання базової дотації до 29,2 млрд грн та реверсної - до 17,8 млрд грн; при цьому ідею переходу на розрахунок за даними міграційної служби замість даних Держстату відкладено.

Новацією стала ідея вилучення залишків бюджетів тимчасово окупованих територій і спрямування цих коштів до спецфонду держбюджету для забезпечення житлом ВПО. Залишки коштів на казначейських рахунках, які зберігаються без можливості їх використання, можуть стати новим ресурсом для вирішення соціальних питань.

Держава збільшує інвестиційні й соціальні трансферти місцевим бюджетам, зокрема на укріплення в освіті, медичну інфраструктуру та житло для ВПО. Вперше запроваджено окрему дотацію для громад у зоні бойових дій (5,15 млрд грн), а також збережено значний ресурс на підтримку деокупованих і постраждалих територій — 30,9 млрд грн, частину якого вже розподілено для забезпечення базових публічних послуг. У той же час, ДФРР запланований у розмірі лише 2 млрд грн, що значно менше, ніж передбачалось у Бюджетній декларації (30 млрд грн).

* * *

Автори:

*Юлія Маркуц, Тарас Маршалок, Інна Студеннікова,
Дмитро Андрієнко, Тетяна Лутай, Владислав Ієрусалимов,*

Центр аналізу публічних фінансів та публічного управління при Київській школі економіки